SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:814

av Sten Bergheden (M)

Tätare uppföljning av språkkrav i äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en tätare återrapportering kring språkkravet i äldreomsorgen som även inkluderar äldres egna erfarenheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 1 juli 2026 infördes en viktig förändring i äldreomsorgen, nämligen ett språkkrav. Goda kunskaper i svenska språket bland omsorgspersonalen är grundläggande för patientsäkerheten samt för en trygg äldreomsorg med kvalitet.

Både personalen och de äldre ska kunna känna sig trygga med att alla kan göra sig förstådda.

Kravet innebär att verksamheterna ska arbeta för att se till att personalen i fråga har en relevant kunskapsnivå i svenska språket för att kunna genomföra omsorgsinsatser. Arbetsgivaren ska kartlägga vilka behov av språkutveckling som finns och ge stöd i form av till exempel språkutbildning. Alla i personalen kommer därmed inte nödvändigtvis avkrävas ett godkänt språktest för att arbeta i omsorgen. Det är planerat att Socialstyrelsen innan 2026 års slut ska ta fram mått för att kunna följa upp arbetet med språkkrav i omsorgen. Och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska, med

slutredovisning i december 2029, följa upp verksamheternas arbete för att uppnå språkkravet.

Detta är positivt, men även om det förväntas delredovisningar från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys bör arbetet med att följa upp språkkravet och rapportera kring hur verksamheterna faktiskt tar ansvar för att personalen talar god svenska påbörjas så snart som möjligt. Detta skulle kunna göras exempelvis genom halvårsvisa rapporter för att få en lägesbild både i kommuner och nationellt. Sådana rapporter skulle kunna innehålla en redovisning av hur långt både privata och kommunala enheter kommit i sitt arbete, i vilken grad det finns språkbrister, hur de planerar att åtgärdas och vilka åtgärder som redan genomförts.

Vidare skulle andelen personal med och utan stödbehov kunna kartläggas och följas upp. En viktig aspekt är att också inkludera äldres erfarenheter och därmed att undersöka i vilken utsträckning de äldre förstår personalen, blir förstådda och upplever trygghet kopplad till kommunikationen. Slutligen bör också övervägas om den utformning av språkkrav som nu gäller är tillräcklig eller om det behövs skärpningar exempelvis med strikta krav och tidsgränser. En uppföljning av hur språkkravet i äldreomsorgen fungerar i praktiken behöver påbörjas omgående och därefter följas upp med jämna mellanrum samt även se till att inkludera äldres erfarenheter.

Sten Bergheden (M)